

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromszámos példányos ára 16 fill. Többes példányoknál kedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

A szabadelvű rendszer bukása.

A szabadelvű kormányrendszer, több évtizedre terjedő egyeduralom után, végvonaglásának a stádiumába jutott.

A Khuen-Héderváry kormány bukása nem csupán a kormánypolitikának, hanem magának az uralkodó kormányrendszernek a változását is maga után fogja vonni. A viszonyok parancsoló kényszere ezt a rendszerváltozást elodázhatatlan szükségességgel idézi elő.

A katonai javaslatokkal kapcsolatos események a liberalizmus életerejének tehetetlenségét minden oldalról bemutatták.

Kiderítették először azt, hogy a szabadelvűségben nincs nemzeti érzés és nincs érzék a nemzeti politika nagy érdekei iránt. Feltűntették továbbá az uralkodó kormánypártnak, mely a liberalizmus gerincét alkotja, egyenetlenségét, belső meghasonlását. Végre fényt vetettek azokra a törekvésekre, melyekkel a vonagló kormánypárt az életelixert zsidbadt testébe bevezetni igyekezett. Kitűnt, hogy ezek a törekvések egytől-egyig meddő kísérletek voltak.

Bármiképp ítéljük meg a függetlenségi párt akcióját, az az egy bizonyos, hogy akciójához az alap gondolatot és az alapérzést a nemzet lelkéből vette. Ha egy-

szer dualizmus van az uralkodó jogara alatt egyesült országok között, akkor hajtassék végre becsületesen a dualizmust megállapító alaptörvény. Legyenek mindenben egyenjogúak a két birodalom szervezetei. Jusson érvényre ez az egyenjogúság mindenek felett a nemzet erejének javát magában foglaló nagy testületben, a hadsereg szervezetében.

Ez az ellenzék akciójának a vezérgondolata. És ez a gondolat nemcsak nemzeti tartalommal bír, hanem közjogunknak a sarkateleire is támaszkodik. Ezért legyőzhetetlen.

A szabadelvűpárt az ellenzék akciójával szemben mit tett? Állig begomboldzott, összefonta karjait és azt mondta: Követeljetek, ha tetszik, tomboljatok, én elég erős vagyok ahhoz, hogy nyugodtan nézzem a nemzeti gyerekek játékát. Majd csak kifáradnak a gyerekhősök, s akkor én a győztes félnek kijutó összes előnyökkel foglalom el a parlamenti harcteret.

De a „gyerekhősök” nem fáradtak ki, mert mögöttük állt egy izmos férfiú, nagy erejű, gyakorlott bajnok, a ki egy évezred harcait vívta meg, csatákat nyerve, csatákat veszve, de soha le nem győzve: a nemzeti akarat. Ez acélozta meg most is a küzdők karjait, ez öntötte beléjük azt a lelket, a kitartásnak azt az erejét,

melyen a kifárasztás rendszere nem fogott.

A passív rezisztenciával, melyért a májusi közgyűlésen a nyitrai vármegyházon is lelkesültek, csúfos kudarcot vallottak. Gondolatnak is képtelenség passív rezisztenciához folyamodni egy nagy és elszánt ellenzékkel szemben, mely egy kormányjavaslatból kifolyólag törvényes és a nemzet közérzéseiben gyökeredző követeléseket támaszt!

Ezen kudarc után az erőszakos megtorlás terve kezdett kísértetni a liberális táborban. A férfiú azonban a ki erre a szegyeteljes tervre vállalkozott, a kezdet kezdetén kénytelen volt a legalaposabb felsüléssel visszavonulni.

Jött azután a Khuen-Héderváry-féle megalkuvási politika. Ezzel sem mehettek semmire, mert alkudoztak a nemzeti érdekek kárára, a saját bőrük megmentéséért.

Miután ilyképen a nemzeti jogok kijátszására irányuló minden igyekezetök meghiusult, és roskadozó lábuk alatt ráadásul még egy förtelmes posványinak feneketlen mélysége is megnyílt, megtörve és megalázva adták be a kulcsot, bevallva ezzel a kormányzat tovább vitelére való teljes képtelenségüket.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Hegyszorosok közt.

Andermatt, 1903. júl. 25.

Svájcnak híres és igen látogatott országutjai között, a Grimsel-úton kívül, melyről már más alkalommal megemlékeztünk, nagy nevezetességre tettek szert a Furka- és a Szt. Gotthard-utak.

A Furka-út a hasonló nevű hegyszorosostól nyerte nevét.

A mérnöki tudás párosulva a technikai erőműveletek roppant munkájával, 28 kilométer hosszúságú területen csákányt vágott háromezer méternél magasabb, örökös hóval fedett hegyek derekába, s így létesített egy páratlan országut, mely a Szt. Gotthard hegyi vasúti vonalnak első állomását, Göschenent Gletschsel és a Grimsel országúttal köti össze.

Gletschből kiindulva és oldalt hagyva a szépségeit kacérkodva mutogató jégóriást, a Rhone-gletschert, jó három órai igen megerőltető kapaszkodás után feljutunk a Furka-szoros magaslatára, a hol kocsink néhány percre megállapodik, mert lovakat kell váltani. Itt ezen a magaslaton,

a szorosnak ezen a csúspontján kezdődik a tulajdonképeni Furka-út, csodálatot keltő tájképeivel.

Az út egyik oldalán elnyúlt hegylábak fekszenek, melyeket hatalmas kőszancok öveznek. E szancok védik az utat a leomló hógörgetegek és csuszamló szirttömbök ellen. A hegyek lassan emelkedő testéből ormok válnak ki, melyeknek felső csúcsai eltűnnek a szállongó fellegek tornyai között.

Ijesztően mered szemünk elé a 3600 méter magas Galenstock jégpáncéljainak csillogó síkjával, mögöttünk a Muttonhorn vörös szikláinak alakatlan tömegei tolnakodnak a ritkuló lég finom rétegei közé, az út jobboldalán, örvényes mélységben, a gyér növényzetű Garsenthal zsák utcába futó gránitfalaival, mint két kiterjesztett karral melengeti szerény virulású flóráját, míg a völgyön túl a berni és wallisi Alpok hótornyai fehérlenek a hullámzó ködpárázat sárgás fényében.

Reggel van még, az idő gyönyörű szép. A kilencest meghaladta az óra mutatója, de a napot még nem látjuk. Ott erőlködik valahol a szemközti levő Galenstock mögött. Nem bír feljutni az oromra, a barátságatlan bérce útját állja. Pedig az égboltozat érkező királya olyan nyája-

san közeledik a jégpáncélos óriáshoz, vonzó, barátságos meleget hint feléje, mosolygó arccal köszönti, békekövetségbe küldi hozzá arany mezben tündöklő sugarait.

A barátságának és a nyájaskodásnak ezen nyilvánulási hidegen hagyják az óriást. A meleget érzéketlenül felszívja, a mosolyt megfagyasztja, a békekövetség szelid hódolata előtt, jégkeblének hidegét tárja fel.

Am az érkező királyt ez a merénylő dac, a konok ellenállásnak ez a merevsége el nem csüggeszti. Az égi utak — gondolja magában — nem földi utak. A földön lehetnek és vannak akadályok, az égi pályán nincsenek.

Sebesebben indítja meg kocsiját, felveszi királyi méltóságának jelvényeit: vakító bibort, arany koronát; arcára ünnepi komolyságot ültet, megnyitja kebelét, melyből lángoszlopokban tör ki nagy erejének hatalmas heve. S a ki eddig nyájas és barátságos volt, s a reggeli báj ömlengő kedvességével akart hódítani, de sikertelenül, az most a komoly fenség szigorával, ragyogó pompával s lángoló nyilakkal vértetzi fel fényes királyi székét.

A királyi pompának ez a komoly fensége, a szárnyakat adó erőnek lángoló hevülése meghozza a sikert. A büszke király föléje kerekedik a da-

Vajjon mi fog és minek kell most már ezek után történnie?

Meglehet, hogy a liberális párt még egy utolsó erőfeszítést tesz az iszonyúan zavaros helyzetből való kibontakozásra; meglehet, hogy találkozik valaki a pártban, a ki valamelyes megegyezést hoz létre egy új liberális kormány és az ellenzék között, ezek az eshetőségek nincsenek kizárva, de bármiképp alakuljanak a viszonyok, az kétségtelen, hogy a mostani szabad-elvű párt széthullását semmiféle kormány-művészzel nem lehet megakadályozni.

Mert, vagy felülkerekednek a pártban azok, a kik a nemzeti jogok alapjára állva, a becsületes, a nemzet történeti hagyományával egyező politika folytatását tűzik elsőrendű kormánycélul maguk elé, s akkor okvetlenül ki kell a pártból válniok mindazoknak, a kik eddig egy ilyen politikának az érvényre jutását cselszövényekkel és számbeli túlsúlyal akadályozták.

Vagy ezek az ó-szeresek, az egyéni egoizmusnak ezen tántoríthatatlan hívei kerítik meg a hatalmat és tovább fogják akarni kezelni azt a katonai kamarillának kedves szellemében, s akkor kiválik a pártból a nemzeti irányú elem, a cserben hagyott ó-szereseket pedig, még ha az ellenzék egy részével paktálnának is, elsőpri a nemzeti öntudat ellenállhatatlan ereje.

Akár jobbra, akár balra forduljon a kocka, a szabadelvű párt teljes bukása kikerülhetetlen. A párt régi elemei kiélték magukat, ezekre már csak szemfödő vár, az új elemek pedig nem liberálisok, mert nemzetiek. Ez két különböző fogalom. Akartak liberálisok lenni, s ez az ő hibájuk volt, de nem tudtak liberálisok lenni, ez szerencséjük.

Egy új pártalakulásnál nagy szerep vár rájuk, a nemzeti politika új épületéhez nekik kell szolgáltatniok az erős alapköveket. A fényes tetőzetet — mások teszik fel az épületre.

cos óriásnak. Ott ül már a nyákszirtjen, azután feljebb és feljebb emelkedik, a felcsapo tűzszlop gyorsaságával és erejével. Rövidke idő múlva már magasan jár a jégkúpok felett, s onnet, az izzó légkör magasságából fűrésztli meg az óriást, tüzenek lángtegereiben.

Az előre törő nap diadalával egyidejűleg langyos meleg árad szét a keskeny hegyszoroson. Levetjük a felelőnket s a nyárius légkörben fesztelen könnyűséggel ballagunk lassan haladó koscsink után.

Majdnem kétezer méternyi magasságban vagyunk, alattunk a szoros hasadékaiknak mélységei tátognak, felettünk és körö-körül a szemhatárt szegélyező szeléken még egyszer akkora magasságú havasok viaskodnak a nap olvasztó hevevel és a bős szélrohámok tepő karjaival.

A szédítő melység, mely felett járunk, a szemünket farasztó magasság, melyben kíváncsian kutatjuk, keressük az ormok tünedező tetejét, a hegyszoros felett terjeszkedő aranyárga lepél, mely felett zümmögve, zsongva röpködnek fenyveszárnyú lepkék, rovarok és legyek, távolból kelő zürzavaros hangok: kúrtszónak, esengetyűnek, emberi szónak chaotikus egyvelege, a benyomások nagy súlyával nehezdednek egész valónkra.

Nem pusztá földi élet ez, benn vagyunk

Egy kis baleset.

Meglepetést szült az a meghívó, melylyel dr. Kramolin Victor főispán a törvényhatósági bizottság tagjait f. hó 19-ikére rendkívüli közgyűlésre hívta össze.

Régi gyakorlat szerint a vármegyei törvényhatósági bizottság evenkiint két rendes és két rendkívüli közgyűlést szokott tartani. Amazok határideje május és október hónapokba, emezeké március és decemberbe esik. Csak nagyon fontos ügyek tehetnek még egy harmadik rendkívüli közgyűlést is szükségessé.

Az ügyek fontosságát a vármegye vezetői természetesen a saját felfogásuk szerint mérlegetik. És ebben néha meglepő eredményekhez jutnak.

Három évvel ezelőtt rendkívüli közgyűléssel ülték meg Thuróczy Vilmos tíz éves főispáni jubileumát. Az ünnepségnek magára az ünnepeltre nézve igen kellemetlen következményei voltak. A közgyűlést követő szabadelvű lakomán ugyanis a főispán famulusai lepíszszétek és lebecsülték Bende Imre püspök *üdvözlő* táviratát. Azé a férfiút, a ki úgy közjogi méltóságában, mint főpásztori minőségében a vármegye világi intelligenciája iránt mindig és mindebben a legnagyobb előzettséget tanusította.

Ezen a minden körletet átlépő nevelletlenségben, melyben az ünnepelt főispánnak — elismerjük — semmi része nem volt, az ünnepi lakoma jobb érzésű tagjai megbotránkoztak, a papság pedig számos világi férfival egyesülve, a főpásztorat ért inzultus ellen az erélyes tiltakozások egész sorát indította meg. Az eset híre a fővárosi lapok révén az egész országban elterjedt és eljutott az éppen pacifikálásban utazgató miniszterelnök, Szell Kálmán füléhez is.

Az egyre nagyobb hullámokat vető fölháborodást az önhibáján kívül kellemetlen helyzetbe jutott főispán azzal csillapította le, hogy felkereste Bende Imre püspököt és az eset felett sajnálkozását fejezte ki.

Ezt az incidenst most csak azért elevenítettük fel olvasóink emlékezetében, hogy jelezhessük, milyen súlyllyal szokták a liberális urak mérlegelni azoknak az ügyeknek fontosságát, melyek az augusztusi nagy munkaidőben egy rendkívüli közgyűlésnek az összehívására indítják őket.

Három év előtt az augusztusi közgyűlés indító okai imé ezek voltak: személyi hízelges, nagy áldomás, mely mögött ott lesekedett a háttérben a püspök és a papság elleni tüntetés

már a légkör mystikus templomának előcsarnokában. Más itt a levegő, más a fény, más a hang, más a tájkep, más még a szívnek dobogása is. A terjengő melegt játszi szellőnek hűvös fuvallata kereszteli. Felszáradnak tőle az izzadásnak homlokunkon jelentkező gyöngyei, a balzsamos éter töltő harmattal öntözi meg arcunkat, fel-frissít és megedz jobban, mint a tengeri levegő, mely dellszak órok tavaszának életerejét hozza a szárazföld vidékeire.

A környezetünket besugárzó fény nem vakítja szemünket, tüzenek kaprázatát mérseklí az óriási csúcsoknak előre hajló árnya. Az emberi szenvedélyek kiabáló lármája ide fel nem hatol. Itt nem támad harag, nem keletkezik gyűlölség, itt az ellentéteket egyenlítő nyugalom ünnepi csendje uralkodik. De azért van itt is hang, van itt is szó, ékes beszéd, beszél maga a táj.

Beszél arról a titáni óserőről, mely az egykoron izzó föld kavargó meheből a felhők tájába lökte ezeket az iszonyú hegytömegeket. Beszél a világegyetem mérhetetlenségéről, melynek mezején a roppant béréeknek ez a beláthatatlan lancelata, csak egy parányi vonal, egy szilánkokka a világtör tengereiben úszkáló testtömb szervezeteiben. Az embert lesujtja saját semmiségének érzete, szívében az Alkotó iránti meghódolás ki-

gondolata. Arra persze az intező körök nem voltak elkészülve, hogy a tüntetés durva inzultussá aljasodik.

Ha most már a folyó hó 19-ére összehívott rendkívüli közgyűlés tárgysorozatán végig tekintünk, a 66 pont között 65-öt találunk, melyekben a sürgősségnek egyetlen egy porcikáját sem fedezhetjük fel. A legkisebb erőlködés nélkül lehetett volna ezekkel a pontokkal beketűrdőn várakozni az októberi rendes közgyűlésig.

Mert kérem községi zárszámadások, pótköltségvetések, bérletügyek, kérvények, utcai lámpák elhelyezésének az ügye, Dióssi Dávid és Kállai Ármin követelése és kérelmei stb. ilyen és hasonló természetű ügyek bizonyára halomszámra heverték a vármegyei jegyzők irodáiban 1902, 1901, 1899, s más rengeteg sorozatú években is, de azért nem kiáltottak augusztusi közgyűlés után.

Hát kétségtelen, hogy a 19-iki közgyűlés tárgyai is a zavartalan békeség csendjében nyugodtak volna a jegyzői asztalokon, vagy a tisztviselői hatáskörben nyertek volna elintézet, ha nem érkezik a tekintetes vármegyéhez egy nyugalmaháborító leirat, a gróf Khuen-Hedervaryé, melyben a vezetése alatt álló kormány megalakulásáról értesíti a megye közönségét.

A főispán úr úgy gondolkodott, hogy nagy udvariatlanság lenne, októberig várakoztatni az új kormányt a megyei közönség válaszával, és a mi még ennel is fontosabb, üdvözlétével.

A liberális rendszer roppant nagy készséget nevelt bele az emberekbe. — Szolgálni engedelmesen, ez az államférfiúi és polgári ésszerűség zsinórmértéke, legfelül, feent és alant.

Milyen jó lenne, ha ehhez az igazító alapelvhez: szolgálni engedelmesen, meg ez a két szócseka járulna: és lelkiismeretesen. Ha továbbá ezt az egy alapelvet, meg ezzel a másikkal társítanák: a jogokért férfiasan küzdeni.

De ne okoskodjunk most e felett, tény az, hogy a főispán, mint jó liberális ember, a bele-nevelt készséggel fogva az üdvözlő manifesztációval a körülményekhez képest sietett. Az persze már nem az ő hibája, hogy vele a körülményekhez képest szerencsés en megkésétt.

Gróf Khuen-Hedervary elgondolkodott és olyannak találta a helyzetet, hogy bizony sürgősebb szükség lemondani, mint Nyitra vármegye tekintetes törvényhatóságának az üdvözlését bevárni.

Lett volna abban az üdvözlésben minden-estetre irtózatossan sújtó ítélet, melyet a törvény-

fejezhetetlen alazata költözködik, és egészen újja alakul benne az Istenhez való felemelkedés szükségzete.

Oh nem pusztá földi élet ez! Más itt a levegő, más a fény, más a hang, más a táj, az érzés, más még a szívnek dobbanása is.

Így megyünk, ballagunk a hegyszoros fenészes útján, hű utitársaink, elmélyedt lelkünk gondolatainak kísératében. De imé, feketélleli kezdenek a fehér országút kanyarulatai. Utazó karavánok rajai vonulnak el mellettünk, érdekes-nél-érdekesebb csoportokban.

Az első csoportban gyalogosok jönnek, napbarátfott, edzett férfiak, vállukról könnyeden le-lógó podgyasz-zsákjaikkal. Bűszke tekintetüket élesen szegezik a velők szemközt jövőkre. Leg-nagyobb részük észak-németországi, a kik származásukon kívül semmire sem oly büszkek, mint arra, ha Svájenak magas hegyeit megmásszák, vagy a leghíresebb hegyvidékeken hatalmas gyaloglást vegezhetnek. Kitaratásuk, melyben a férfiakkal az asszonyok és gyermekek is merészen osztozkodnak, csodálatot kelt.

Öt-hat óran át egyhuzamban gyalogolni meg-pihenés nélkül, a legközönségesebb sportok egyike. Hetekig gyalog utazni, bejárni az ország jelenté-keny részét, végig merni a nagy országutakat, s

hatóság liberális többsége mondott volna az obstrukció felett, de Khuen-Héderváry nem volt képes elhíttetni magát, hogy őt a nyitrai megyei székhez liberálisai megmenthetnék.

Bosszanthatta őt az is, hogy a főispán a közgyűlést augusztus 2-án hivta össze és 19-ére. Még csak most készülnek menteni, gondolta elkeveredve, mikor már összecsaptak fejem felett a hullámok, és azt hiszik a szerencsétlenek, hogy nilusi viziló vagyok én, mely 17 napig tud ellenállani a fuldoklás rohamainak!

No csak kerüljek még egyszer a kormány elére, majd gondom lesz rá, hogy megsarkantyúzzam azokat a lustákat, a kik így tolják Nyitra megyében a kormány szekerét!

Aligha lesz Khuen-Hédervárynak alkalma arra, hogy a mérgét kiadja, de a faktum meg van, a nyitrai megyei székhez liberálisait bal-eset érte.

Hegyibe most még a törvényhatósági bizottságnak az augusztusi csépléssel elfoglalt gazda tagjai is megharagudtak rájuk, a kik ez okból a közgyűlésre el sem jönnek.

Borús napokat élünk.

Trencsénmegye közlekedési viszonyaihoz.

Sok szó esik a legutóbbi nagy vízáradás után ismét a Vág folyó szeltes Trencsénmegye közlekedési viszonyairól. A legmostohabb sorsban szenvedik ily vízáradaskor a vágbesztercei járás, jobban mondva annak vágjobbparti része. A marikovai még a papradnói völgy ilyenkor el van vágva járási központjától, mert a Vágon nincs hid, nincs ilyenkor komp; a szomszéd jobbparti mezővárosokhoz pedig nincs út. A többi járások habár csak a Vág egyik partján terülnek el, mégis összekötve a másik parttal vashid útján Bittsén, Púchón. Van azonkívül vashid Trencsénben, Zsolnán, sőt még Kiszuca-Ujhelyen is a Kiszucán, szóval Trencsénmegye minden járásában — leszámítva a rendkívüli eseteket — biztosítva van a közlekedés minden irányban, csak a vágbesztercei járás vágjobbparti része az, mely nemesak ily rendkívüli vízáradaskor, de akkor is, ha az áradás sokkal kisebb mérvű, évenként többször, néha egyhuzamban nyolc napon is keresztül, nem közelítheti meg sem a járási központját, sem a szomszéd völgyeket, városokat. E két völgyből évenként többször csak erőmefeszítéssel, gyalog, hegymászással, sártaposással lehet kijutni — nem a saját központjába, de csak a szomszéd mezővárosokba: Bittsére, Púchóra. Hogy közizagatási, közgazdasági szempontból mily hátrányos ez a két völgy 18 községére, azt kiki elgondolhatja.

Ha a megyei úthálózatot vesszük szemügyre, azt látjuk, hogy a Vág bal partján végig vezet a jól ápolt díszes-jablunkai állami út. A jobb

parton alulról felfelé van megyei út Púchóig. Továbbá ki van mérve Jeszenictől Bittséig, s egyéb völgyekben is találtak a megyében állami, megyei vagy jól ápolt vicinális utak. A marikovai völgy s a papradnói ki van hagyva a sorból. Ha a Vág kiárad, ez nem járhat sem állami sem megyei úton, sem vashidon, még egymással sem közlekedhetik, vicinális úton sem — ez a két völgy ki van feledve a megyei úthálózatból. Pedig itt is fizetnek a többi között még a zsolna—rajeci vasutára is — ha jól tudjuk — 2% megyei pótdátot.

Nem mondhatjuk, hogy az illetékes körök e siralmas helyzet szanálására nem gondoltának. Régióta vajdák már a púchó—ugycisi utszakasz kiépítésének ügye. Jegyzőkönyvek vétettek fel, felterjesztettek a miniszteriumba, onnét irat jön le, majd innét ismét fel, stb. Mindegyik iratváltás között eitelik felév, vagy egész év, s mindegyiknek tartalma az, hogy az út szükséges, de de nincs pénz se itt, se ott. Zepelin tehát előbb fogja fölhaladni a kormányozható léghajót, mint a hogy felépül ez az út. A legújabb egyezség abban áll, hogy építse fel az állam az utat, majd az út fentartásához Marikova völgye 30%-kal fog hozzájárulni. Ha ez az út létesül, a marikovai völgy annyit nyer, hogy Púchóval, melylyel nem kis mértékben rokonszenvez, kényelmes összeköttetésbe jön, s árvíz esetében a vasutával is. Idővel pedig Bittse felé volna folytatható az út kiépítése, a mely esetben a Vág jobb partján is párhuzamos útvonal haladna végig, minek stratégiai, közgazdasági szempontból nem kis fontossága volna. Igen természetes folyománya volna ennek a vágbesztercei járásnak megszűnése. A marikovai völgy ugyanis Púchóhoz, a papradnói Bittséhez volna csatolható, valamint a balparti községek is a szomszéd járásokba volnának beosztathók. Vágbeszterce nézve ez halálos csapás volna, azért nem volna esodálatos, ha ez ellen ez a városka küzdene legjobban.

A legújabb gyógyszerze volna e kellemetlen közlekedési mizériáknak egy vashid a Vágon Orlove és Vágbeszterce között, mely a jobbparti két völgynek biztosabb közlekedést nyújtana járási központjával. Erre azt jegyzik meg sokan, hogy hát hány hid lesz már a Vágon? Mi pedig azt feleljük: annyi, amennyi szükséges. Herceg Hohenlohe Sarolta ő fmlga már kimondta, hogy lemond a kompjövdelemről, a hid felépítésének tehát nagy nehezég nem áll az útjában. A közizagatás érdeke, a közönség kényelme, kereskedelmi, közgazdasági előnye, de maga a korral való haladás e hidnak létesítését égetően kívánja. Ez a hid mindkét völgynek szólna, Vágbesztercét megmentené az enyészettől, megtarthatná hivatalait, sőt megszerezne azt, a mit ez idő szertint keres: a telekkönyvi hivatalt is.

Kívánságaink tehát abban összefoiztosulnak: vagy legyen Púchó összekötve Bittsével állami vagy megyei útvonallal, s akkor a vágbesztercei járás feozsztatandó; vagy legyen vashid a Vágon Vágbeszterce mellett, s akkor a járás mostani állapotban maradhat, s idővel azért, évtizedek múlva, a haladásnak mindent felölélő nyomás

alatt a púchó—bittsei út remélhetőleg úgyis felépül.

E körülményekre felhívjuk az intéző körök, különösen a vármegye ifju főispánjának figyelmét. Kérve-kérjük ne hagyja napirendről levenni, ne hagyja elaludni a közönség mizériák gyógyítható ügyét. A közönség halás lesz iránta, ha a helyzet jobbfordulása az ő nevéhez fog fűződni. Büszkeségét képezheti majd, ha e bajok megszűntetésében önmaga kezére ismerhet. *Besztercei.*

Levelezés.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Jól tudom, hogy becses lapja hasábjaira lévén lapja inkább „politikai híradó”, mint „egyházi tudósító”; de mivel mi trencsénmegyeiek a nyitrai egyházmegyéhez tartozunk és mivel nálunk a hiteletet és a pasztorációt a politikával keverik, becses engedelmével kérek kis helyet igénytelen soraim számára.

Neszulusán „missió” volt július 19-től 31-ig három morvaországi redemptorista atya tartotta. Fáradozásukat, mint a plebánost őröl halottam, nagy isten-áldás kísérte. Hatalmasan szónokoltak az alkoholizmus ellen. — A rózsafüzér egyletbe, mely a mértékletességi egylettel van egybekötve, vagyis a tagok lemondanak a pálinkáról egész életükre. Sokan iratkoztak be, vagy 200 férfi, 350 asszony, 25 legény, 90 leány, sőt néhány gyermek is, mit az ottani káplán tüzetesebben tudna megmondani.

Az iskolás gyermekek is két évre mondtak le a pálinkáról (!) — a szülők örömmel hozták gyermekeiket, bár néhány habozott, de a szónok meggyőző, hatalmas szavának engedve, odavitték az oltárhoz.

Ily működés az alkoholizmus ellen, igazán „miniszteri elismerést” érdemel — csak hogy a missionariusok idegenek, — no akkor a plebánost és a káplánt illeti a kitüntetés; ezek meg „pánszlávok”, mert morva papokat hívnak missióra és kritizálni, figyelemmel kíséni, sőt támadni merik a kormány közegeinek visszaéléseit.

Itt ugrik bele a politika a hiteletbe; itt kötnek ki a kormány alantas közegei a papokkal; így lesz aztán a liberális pap „hazafiás”, a keresztény kath. gondolkozású pedig „hazaáruló pánszláv.”

Világos példa rá a vadicsói adminisztrátor. Kívánsiak vagyunk, hogyan fogják menteni becsületet az illetékes körök, ha a plebániát csakugyan nem ő kapja meg. Mert akkor győz a főispán által „illetéktelen”-nek bélyegzett információ, s akkor igazán csak a strebernek nyilik

e közben az elágazó ösvényeken felkúszni a szép kilátást nyújtó nevezetesebb pontokra, ellátogatni a természeti érdekesség egy-egy titkát rejtegető helyekre, nagyon megszokott neme az utazási élvezeteknek.

Szélviharos, nagyon hideg időben, olyan november-féle ködös és nyirkos napokon, csurgó záporban tömérdek sok gyaloglóval találkozunk, különböző helyeken. Nagy egykedvűséggel viselték az időjárás viszontagságát, a fáradságnak minden jele nélkül, kényelmesen sétálva rótták az utat, mintha tavaszi langos melegben, virágos réten délutáni sétájukat végezték volna, az alkonyi pirnak biborpalástos leple alatt. Csuron viz voltak mindannyian, férfiak, asszonyok, gyermekek.

Elképzelhető tehát, hogy olyan szép időben, minő a Furka-szoroson való átkelésünknek kedvezett, a gyaloglás sportjának kedvelői mily tömegesen siettek áldozni Artemis-istennő oltárán!

A gyaloglók csoportjai közé helylyel-közeli befurakodott egy-egy automobil. Tompa zakatolással, lihegve tolokodott előre, meglátszott rajta, hogy erőlködik a meredeken, alig birt versenyezni a gyaloglókkal, s ha vezetője nagy igyekezettel fújta a jelző túlköt, azt inkább hiúság-

ból tette, mint a kitérésre való figyelmeztetés szükségéből.

Kissé távolabb kerekpárosok kullognak, megviselt, fáradt kinézésök arra enged következtetni, hogy bravuros lovaglást tettek gummitalpú paripájukon, melyet most lehorgasztott fejjel tolnak maguk mellett. Jön azután a legkülönfélébb kocsik nagy sora, az egylovas bérkocsitól kezdve az öt lovas postaomnibuszig. A reneteg drága bérkocsikban (egy napi út egy két fogatú bérkocsin 100—150 frankba kerül) ki más terpeszkednek, ha nem valamely pénzes angol, vagy amerikai, a kinek soha sem drága a pénz, de mindig drága a kényelem.

Dél felé jár az idő, gyors robogással körülbelül három órán át folyton ereszkedve átkelünk a Szt. Gotthard-útra, mely a Furka szoros csúcspontjánál ezer méterrel mélyebben fekszik. Ez az út, melyet a múlt század elején építettek, átszeli a Szt. Gotthard-hegyet és összeköti a a hegy két határállomását, Göschenent Airoloval.

Kezdetben semmi érdekset nem nyújt az út, zöld pázsitos, majdnem teljesen kihalt völgyön vezet keresztül, az Urseren-Thal-on, melyet a Reusz sebes árja öntöz és függélyesen metszett csupasz szikla ormok határolnak. Lankadtan és a lemondás gondolatával ülünk kocsinkban.

A Furka-út panorámája után, olyan tájképet, mely lelkünket még megigézni tudná, már nem tartunk lehetségesnek.

De alig hagyjuk el az egyhangú völgyet, a természet őseréjének újabb kitérésai bontakoznak ki szemünk előtt, mindent fölülmuló nagyszerűséggel.

Keskeny szakadékbá értünk, melyet egymás felé hajló gránittömbök zárnak körül. Tömbtömbre nehezedik, az iszonyatos kolosszusok mintha összenőttek volna, egymásra dőlve végtelen magasságba szöknek fel. Ott azután, mintha ölekezni akarnának, iv alakú borulattal átfogják az őket egymástól elválasztó távolság határvonalait, boltozatos hidat verve a szakadék felett.

A hid résein át lekandikál egy-egy felhőfoszlány, mely ott akadt meg a roppant magas sziklacúcsokon, lepislog a mélységbe, a hol kocsink versenyt fut a tobzódó Reusz szilaj, fekvesszett árjával.

A lejtővel a mélység egyre súlyed, míg a a magasság fejünk felett nőttön nő. Feltekintünk az összeboruló tömbökre, de villámgyorsan irtózáttal húnjuk be szemünket, az iv alakban meghajolt gránitfalak most, e pillanatban fognak összeomlani, hogy maguk alá temessenek kocsit,

világ, virágozik az élet, mi pedig félreállhatunk; elmondjuk a misét, prédikációt és bennlünk a szobába, a népet pedig kiadjuk az élet nádalyainak, hadd szípolozzák azt és kifosztva szállítsák Amerikába.

Igen szép volt Neszlusán a legméltóságosabb oltáriszentség megkérlelése, a Szűz Anya oltalmába való felajánlás és a missió-kereszt felállításának ünnepélyességei. — Ugyancsak a missió-kereszt alatt szentelte meg a zsolnai apát úr a templom új, kisebb harangját, fényes asszisztenciával.

De legmeghatóbb volt a bucsúzás. Nem volt száraz szem a túltónótt, nagy templomban, a plebánostól kezdve mindenki könyezett a legkisebb gyermekig; öröm és hálakönyök voltak ezek a Szentlélek áldásaiért.

A misszionáriusok eltávoztak, a nép pedig követni fogja Krisztus evangéliuma szerinti tanításukat.

Levelező.

Ujdonságok.

Ellenzéki pártértekezlet. A Nyitrai Ellenzék aug. 18-án délután 6 órakor a Korona-szálló 10. számú szobájában értekezletet tart, melyre a párttagok minél nagyobb számban megjelenni kéretnek.

Az elnökség.

Dr. Tóth János lapunk felelős szerkesztője f. hó 14-én hosszabb időre a póstyéni gyógyfürdőbe utazott.

Személyi hírek. Venczell Ferenc c. püspök és nagyprépost Kutvaszer István t. kanonok társaságában hosszabb körútból e hó 13-án visszaérkeztek Nyitrára. — Roch Gyula k. r. tanár és Ronchetti József Trencsén-Teplicre utaztak. — Dr. Kramolin Viktor főispán hetfőn aug. 17-én érkezik vissza Nyitrára, Markhot Gyula alispán pedig múlt vasárnap tért vissza Tátrafüredről. — Nemsek Ferenc kanonok Kőszegről, Szécsi Ferenc ügyvéd nejével és dr. Ehrenfeld Gyula trencsén-Teplicre hazaérkeztek. — Sporzon Ernő, földbirtokos és Richter M. István tanár Trencsén-Teplicre, Réday János főgimn. tanár Krakóba utazott.

Főgyházmegyei hírek. Káplánokul küldettek: Marczinka Imre Budapestre VIII., Vozák Ferenc Ó-Turára, Puchán Ferenc Somorjára, Ivicsics Rajner Csejthére, Poór Sándor Püspökibe, Hojszik Imre Stomfára, Kaveggia Kálmán Lévára, Svarba József Kőhidgyarmatra, Zsiska Pál Úrménybe, Duben Sándor Szőlgyenbe. — Hitoktatók Budapestben: Bednár József, Répás József, Kerekes Béla, Szokol Antal, Juhász Béla, Krizs Árpád, Komáromban: Duffek Antal. — Főgimn. hittanár: Kiss Károly Budapest VIII.

Esküvő. Dr. Szathmáry István, nyitrai vármegyei aljegyző, ma, aug. 15-én, esküszik örök

embert, porra zúzzanak az alattuk futó alagút fenekén vasutat, épületet, mindent, a mit a törpe ember a hatalmas őstermészet akadályainak legyőzésére alkotott...

Sebes hajrával egy óráig tart a szakadékon való átkeles. Tudjuk, hogy veszély nem környékezik minket, hiszen mindennap százan és ezren mennek át erre, s a sziklatömbök évszázadok óta állanak leomlással fenyegető görbületökben, de eddig még egy parány sem omlott le dűledező tömegükből, mindezt tudjuk, s mégis a rémület hatása alatt állunk.

A természet szilajsága néha nem ismer határt, s akkor a fensége rémítően komor.

Megkönnyebbülve léleczünk fel, midőn szerencsésen feljutunk Sz. Gotthard fensíkjára és kiszállunk az Albergo del S. Gottardo szállóban. Örülünk, hogy hátunk mögött van — bár mennyire kívántuk látni — a Schöllenen, a hegyszakadékok óriása.

A ki átment rajta, borzalmas nagyszerűséget soha sem felejtí el.

Adieu.

hűséget Csenkey Irma kisasszonynak, Csenkey Adolf nyug. művelői főosztálybíró és földbirtokos kedves leányának Pozsonyban.

Ünnepi mise a pápáért. Múlt vasárnap f. hó 9-én, a pápaválasztás szerencsés lefolyása alkalmából a székesegyházban fényes istentisztelet tartott. Az ünnepi sz. misét Dr. Csippék Sándor apátkanonok celebrálta, nagy segédlettel. A templomban megjelentek a polgári és katonai hatóságok képviselői és nagyszámú közönség. Mély benyomást tett a jelenvotakra a pápai Hymnusz, melyet mise után az énekkar és pap-ság énekelt. A fenséges dallamú ének magával ragadt a közönséget, mely szinten kitörő ahítattal zengte a szép Hymnusz megható versszakait.

Bohunka Géza †

Mély megdöbbenéssel vesztük a gyász-sel vesztük a gyász-sel, hogy Bohunka Géza, nyitrai ügyvéd aug. 14-én hajnali 2 órakor zabori nyaralójában elhunyt élete 52-ik évében. A megboldogult egyik legtehetségesebb tagja volt a nyitrai ügyvédi kar-nak, egyházmegyei és püspöki ügyész, valamint ügyvédje volt az úrményi gr. Hunyady-féle uradalomnak. Kedves modora miatt általános rokonszenvek örvendett a liberális körökben is. — Bende püspök úr meg annyira szerette, hogy az utóbbi hónapokban mindennapos vendége volt az asztalnál, hol jovialis kedélyhangulatával szellemileg fűszerezte az ételeket. Utóbbi időben, mintegy két hét óta erősen kitért rajta az asztma, halavány arcáról leritt a gyomorbadaj is, míg nem az előbbi váratlanul kioltotta életét. — Ellenzéki küzdelmeinkben, ha nem is előharcos, de mindig következetesen velünk tartott. Példás családi élete és rendezett vagyoni viszonyok mellett a nyitrai társadalomnak egyik legtiszteltebb tagja volt. Halálát edes atya, özvegye és négy gyermeke siratja, de a család fájdalomában osztozunk mi is, osztozik az egész nyitrai társadalom politikai és valláskülönbőség nélkül, sőt messze a város és vármegye határain túl is számos ismerősei körében. Temetése aug. 15-én délután 5 órakor lesz. Béke poraira.

Hid ünnepély. Sikerült mulatság volt e hó 8-án a Megszében. Célját a Szigettől az országutig létesítendő hid felépítéséhez szükséges pénz szerzése képezte. A mulatság dacára, hogy jól sikerült, a bevételeiből még hidat nem építhetünk, hacsak meg nem ismétljük. A terem csinosan volt díszítve elő virágokkal s a tánc kezdetével e díszít meg jobban emelte a díszes publikum. Jelen voltak:

Asszonyok: Bangha Istvánné, Benes Györgyné (Győr), Bieliczky Elekné, Bernáth Viktorné, Bocz Antalné, Bartók Józsefné, Derra Ferencné, özv. Demjén Lajosné, Flesch Józsefné, Faschler Ferencné, Ghyllányi Alfrédné (Lajosfalva), Glaser Károlyné (Pozsony), özv. Gáspár Lajosné, Huszár Istvánné, Juhász Zsigmondné (Bécs), Juhász Sándorné, Kubányi Istvánné, Kicska Emilné (Bodok), Kiss Jánosné, Krajesovics Béláné (Brassó), Munels Lajosné, Mercader Edéné, Metzger Edéné, Miklóssy Arthurné, Orel Gézánné, Ocskay Lászlóné, Pazár Jánosné, Piron Emilné (Budapest), Rencz Lászlóné, Romhányi Jánosné, Stein Salamonné, Stuhlik Antalné, Stribrányi Lajosné, Somogyi Miklósné (Szombathely), özv. Szoretics Amália, Wilhelmus Emilné. — **Leányok:** Ádám Jennyke, Bangha Ildike, Bieliczky Margitka, Huszár Marianne, Husza Ilonka, Juhász Sárika (Bécs), Kaszonyi Gizike, Kubányi Melanie, Kicska Mariska (Bodok), Krajesovics Ilonka (Brassó), Munels Irénke, Markovich Malcsika és Pistike (Lovász), Miklóssy Marianne, Metzger Mariska, Mercader Nellyke, Narancsics Julianna, Ocskay Valika, Péter Józseika (Riga), Pivinger Ilonka, Pazár Erzsike, Pazár Mariska, Renglovics Jolán, Rodeky Emmike, Rodeky Irénke, Rencz Irénke, Romhányi Sárika, Szoretics Hildegard, Somogyi Gizike (Szombathely), Somogyi Ilonka (Szombathely), Spielwally Spielberger Annie (Bécs), Stuhlik Nusika (N-Tapolcsány), Stuhlik Gyöngyike (N-Tapolcsány), Studinka Karolinka, Toller Irma, Vidits Mária.

A második négyes után zenekísérettel vonultak ki a táncosnők és táncosok a kertbe, hol Knotekné jól ismert izletes étkeivel erősítették magukat a további nagy munkára. A szünóra alatt világpósta volt s három szép csokor volt elkészítve a legtöbb levelezőlap tulajdonosának. Az előt Peter Jozefin kapta, ki edes anyjával jött Rigóból nővere látogatására, másodikát Toller Irma s a harmadikat Vidics Mariska. 1/2 óráig tartott a táncot s hogy tovább nem tartott, ezért csak az erőlyes gardédamokat okolhatják. Meg csak egy mondani valóm van. A nemes cél megerdemel egy kis áldozatot, ha a mellett még így mulatunk, ne sajnáljuk azt, mit azáltal bizonyítottunk be, hogy a következő mulatságra, ha lesz, meg számosabban jelenünk meg.

Felülhívtettek: Dokupil Gusztáv 1 korona, Erdős Ákos 1 kor., Faschler Ferenc 5 kor., Fellner Jakab 4 kor., dr. Halasi Lipót 2 kor., Horvát Sándor 10 kor., Modrányi Iván 2 kor., Morton József 10 frankos arany, Neugebauer Nándor 2 kor., „Nyitrai Ellenzék” 3 kor., Ocskay László

2 kor., Orel Géza 5 kor., Pécs Ede 2 kor., Péter Henrikné 1 kor., Romhányi János 5 kor., Ronchetti Oszkár 5 kor., Rudnay Sándor 10 kor., Sáfár József 2 kor., Sarmaságh Géza 2 kor., dr. Szulovszky Dózsa 5 kor., Schulteis al-ezredes 2 kor., Stein Salamon 6 kor., Szántó Jakab 3 kor., Szabó Imre 5 kor., Szécsy Ferenc 5 kor., Somogyi Simon 1 kor., dr. Tóth János 5 kor., Toyfel József 4 kor., Összesen egy 10 frankos arany és 100 korona.

Tudósító.

Tanítók szervezkedése. A nyitrai r. k. tanítói egyesület felhívásának már is van eredménye, a mennyiben augusztus hó 10-én tartott kisbélcezi összejövetelen, a vesztenői és kovarci esp. ker. tanítói bejelentették ezen egyesülethez való csatlakozásukat. Ezen összejövetelen főt. Kelecsényi Béla esp. és ker. tanfelügyelő tündöklő tanujelet adá, a tanügy iránti érdeklődésének. Ő mint az egyesület létrehozója, kinek már eddig is elévülhetetlen érdemei vannak ezen egyesület terén, még anyagi áldozatot is hozott, egyesületünk mielőbb való felvirágoztatás céljából és alapszabályaink által előírt 40 kor. helyett 100 koronát juttatott az egyesület pénztárába. Fizesse meg a jó Isten jótéteményét, legyen nemes szíve örömet az általa teremtett egyesületben. A zsenge egyesületnek pedig adjon az Eg. minél több ily áldozatkész tanügybarátot, a kik ily nemes cselekedetek által az egyesület felvirágoztatását nagyban előmozdítják.

Fegyelmi feljelentés a kir. ügyész ellen. Mint az „Ellenzék” jelenti, dr. Janits Imre, esztergomi közjegyző feljelentés: adott be dr. Chudovszky Géza, nyitrai kir. ügyész ellen az igazságügyminiszternél „hivatalos titok durva megsértése” és „hivatalos hatalommal való visszaélés miatt”. Az ügy kifejtése elé nagy érdeklődéssel tekintenek, minthogy politikai ellentétek játszó a főszerepet benne.

Köszönetnyilvánítás. Bende Imre nyitrai megyés püspök úr ömeltósága Csekej községnek az orgona javítási költségek fedezéséhez 50 korona adománnyal volt szíves hozzájárulni. Ezen kegyes adományaért ez uton is hálás köszönetét nyilváníti az előljáróság.

Baró Wodianer alapítvány. Felhívatnak mindazok, kik a néhai baró Wodianer Mór által, önhibájukon kívül elszegényedett, az egyesített Nyitrai város területén állandóan tartózkodó Magyarországon honossággal bíró iparosok és kereskedők javára tett alapítványból való segélyezésre igényt tarthatnak, hogy bélyegmentes folyamodványukat legkésőbb 1903. szeptember hó 1-ig Nyitrai város tanácsánál nyújtsák be. A folyamodványhoz a következő okmányok melléklendők: a) hatósági bizonyítvány az iránt, hogy kerelmező magyar honpolgár; b) hatósági bizonyítvány, mely a kerelmező életkorának megjelölése, személyi és családi viszonyainak kiténtetése mellett igazolja azt, hogy vagyontalan és önhibáján kívül elszegényedett; c) hatósági bizonyítvány az iránt, hogy a kerelmező a város területén állandó műhelylyel vagy üzlettel bírt. Ezen okmányok a városi rendőrkapitányi hivatal által bélyegmentesen állíttatnak ki.

Elvi döntés. Nemi szolgálatot vélünk tenni ezáltal, ha az alább közölt közigazgatási bíróság elvi döntvényét közzétesszük. A kir. adóhivatalok tisztai személyzete részint tájékozatlanságból, részint a törvények téves magyarázatából igen gyakran ugyanazon nemű alapítványi összegeket más és más felfogás szerint bíralják meg, és e szerint bíralják meg és e miatt sokszor elég silány tőkeinket megcsorbítják az által, hogy nem egyenérték alá, hanem 10% ajándékozási illeték zsinórmértéke alá veszik, habár az alapítványi leveleiben világosan kiténtetik, hogy ezt az alapítványi tőket az alapítótól kézről-kezre átvették, semmiféle iras nélkül. **Ha tehát az alapítói az alapítványi levelet maga alá nem írja, ha a tőkét szóbeli kijelentés mellett átadja,** miszerint e tőke ilyen stb. alapítványi megtétele végett személyesen, vagy küldőnc, vagy posta útján — mint az esetben is történt — kezünkhöz juttatja, ezen esetekben egyenérték alá esik 10 év múltán, de ajándékozási illeték alá nem vonható. Azon néhol nem divó gyakorlat, hogy az ily módon létrejött alapítvány egyszerűen, be sem jelentendő, nem helyes, mert az állam minden jogügyletről tudomással akar bírti, és azt is megbírságotlanítja, ha valaki a 2 tízed percentumot egyenérték alól kivonja magát, ezen dolog sem nem helyes, de nem is tanácsos. A magyar királyi közigazgatási bíróság P. R. plebános mint a pereszélyni róm. kath. templom képviselője pereszélyni lakosnak jogilleték ügyét, melyben a nagyapócsányi magyar királyi adóhivatal 20 korona jogilletéket szabott ki, s ezt a nyitrai magyar királyi penzügyigazgatóság helybenhagyta, nevezett fél által beadott panasz foly-

tán 1902. évi május hó 23. napján tartott nyilvános ülésben tárgyalás alá vevén, következőleg Itelt 7147/1902. sz. a.: A magyar királyi közigazgatási bíróság a panaszuk helyt adván, s a panaszolt 20 koronányi illeték törlésnek elrendelésével kimondja, hogy a kérdéses alapítvány után illeték egyenértékű fizetendő. — Mert: Az illetéki szabályok 1. §-ának t. 2. pontjai szerint ingóságoknak élők között történő ajándékozása csak akkor esik illeték alá, ha a jogügyletről állított ki. Jelen esetben állítottott ugyan ki egy okirat a szóban forgó alapítványról, — de ezt csupán a megajándékozott egyház képviselői írták alá. Miat-hogy pedig az illetéki díjjegyzék 43. tétel 4-ik bekezdésében foglalt elvi rendelkezés nem hagy feutt kétséget arra nézve, hogy az ily ajándéko-zásról szóló okirat illetéki szabály szempontjából csak akkor jöhet figyelembe, ha azt az ajándékozó fél is aláírta, mi jelen esetben meg nem történt, ennélfogva a jogügylet ajándékozási illeték tárgya nem lehet.

Trencsén megye tanítótestülete hetedik nagygyűlését 1903. évi szeptember hó 3-án Zsolnára tartja.

A zsolnai kiállítás. A zsolnai kiállítás látogatottsága napról-napra emelkedik a vasuti kedvezmény folytán, mely szerint szombaton és vasárnap minden igazolvány nélkül bárki válthat negyven százalékkal olcsóbb kedvezményes jegyet úgy a M. Á. V., mint a K. S. O. V. bármely állomásán. A fővárosból a kereskedők és iparosok nagy, csoportos utazásokat rendeznek Zsolnára, Zsolna és vidéke lakosságának pedig allandó szórakozási helye. A napokban Apponyi Lajos gróf udvarnagy és családja látogatta meg a kiállítást, Frigyes és Károly főhercegek pedig a jövő hétre jelentették be látogatásukat. Az egyes megyék az alispánok vezetésével jönnek. A kiállítás zsűrije már befejezte munkálkodását, az erről szóló értesítést a kiállítás igazgatósága a napokban teszi közzé. A kiállításon allandó színház, cigány- és katonazené, tüzijáték, kivilágítás stb., ünnepélyek, táncmulatások szórakoztatják a közönséget. Wickenburg kereskedelmi miniszteri államtitkár vasárnap este a kiállítás megtekintésére Zsolnára érkezett. Delben tiszteletére diszlakomát rendeztek, amelynek folyamán az államtitkár a kiállítás rendezőségére mondott pohárköszöntőt, ezt Rudnay elnök megköszönve, arra kérte az államtitkárt, hogy a kormány az ipart ezentul is a megkezdett módon támogatni szíveskedjék. Smialovszky orsz. képviselő az iparosokat elítette. Vasárnap 6000 látogatója volt a kiállításnak.

Fürdő látogatás. Trencsén-Teplícen e hó 11-éig 5608 fürdővendég tartózkodott.

„Egy apáca regénye“ cím alatt egyik helybeli lap erősen kiszínezve ad elő egy esetet, melynek magva az, hogy Nagy-Aponyban egy irgalmas testvér kilépett a társulathól. — Mindenekelőtt megjegyezzük, hogy az irgalmas testverek rendjük szabályai szerint csak egy évre tesznek fogadalmat, s így minden évben kiléphetnek. — A mit a lap tovább állít, hogy rossz bánásmódban részesült, s e miatt a testvéreket mind áthelyezik, s nem szabad többé bennlakó növendékeket tartaniuk, az rosszakaratú ferdítés. Áthelyezik a főnöknőt, kit sajnos már háromszor szélhűdés ért, s e miatt magának ápolásra van szüksége, s átjön Nyitraira, hol nemcsak gondosabb ápolásra tarthat igényt, hanem rokoni is laknak. — Azt, hogy bennlakó növendékeket többé nem tarthatnak, mint minden józan gondolkozású ember tudhatja, semmi összefüggésbe sem lehet az esettel, hanem egyszerűen arra vezetendő vissza, hogy az alapító grófi család, mely néhány év előtt a kórházat Apponyban beszüntette, most azon meggyőződésre jutott, hogy az Appony és vidéke szegényeinek sokkal nagyobb szüksége van betegápolásra, mint bennlakó növendékek kiképzésére, s így visszaállította a kórházat, a mint az eredetileg is tervezte volt, a ház pedig oly kicsiny, hogy mindkét célra nem szolgálhat egyszerre. Ez a szenzációval kiszínezett „regény“ nek száraz meséje.

A zsolnai kiállítás zsűrije. A zsolnai iparkiállítás zsűri-csoportjai 5-ikén alakultak meg és elnökeik, valamint előadókiká jórészt az Országos Iparegyesület kiküldötteit választották meg. Csoportelnökök lettek: Lingel Károly, Fürst Bertalan, Vikár Béla, Sztodola József, François Lajos, Czettel Gyula, Reitter Ödön és Gelleri Mór; előadók az Iparegyesületek részéről Resofszyk Béla, Kovald Emil, Grün Mór. A zsűrimunkálatokat 6-án reggel megkezdtek és nagy-részt be is fejezték. A zsűri-tanács is elvégezte munkálatainak javarészét.

Templomszentelés. Az ocsadncai templomot, melyet az ottani lelkész, Benyecs István úr ügybuzgó fáradozása folytán a szegény hívek pártját ritkító áldozatkészségéből megújítottak f. hó 20-án, szent István napján fog felavatni Nemcsék Ferenc, nyitrai kanonok úr.

Mezőgazdasági cselédkitüntetés. A földművelésügyi miniszter úr Kucsek József suránkai lakost — ki mint mezőgazdasági szolga az emődpusztai, illetve a suránkai Emődy-féle uradalomban 40 év óta becsülettel szolgált — kitüntetésben és 100 korona jutalomban részesítette. A kitüntető oklevelet és a 100 korona jutalmat Majthényi Géza jár. főszolgabíró e hó 9-én Suránkán Emődy József úr házában a vidéki intelligencia és az uradalom összes alkalmazottjainak ünnepélyes jelenlétében egy a jelenlévőket megható remek alkalmi beszéd mellett nyújtotta át a kitüntetésnek, kit a kitüntetés és a szívehez szóló szép beszéd — melyet a nem magyar ajkúaknak főtiszt, Konyakovszky Ferenc úr tót nyelven tolmácsolt — a könyvekig meghatott, remegve vette át a neki nyújtott dícsérő okmányt és a 100 koronát. Ezen ünnepélyes átadás illetve át-vétel megtörténte után Emődy József házigazda vendégszerető házában dűsan terített asztalokhoz ült a megjelent birtokosság; a cselédség pedig a házi úr jóvoltából szintén megvendégeltetett és a suránkai házi zenekar mellett a késő esti órákig ünnepelte Kucsek József kitüntetését. Adjon a jó Isten a mezőgazdáknak sok ily kitüntetésre méltó hű cselédet.

Földmivelők kirándulása. A Nyitrai mezőgazdasági Egyesület f. évi szeptember hó folyamán földmivelőkkel tanulmányi kirándulást szervez. A tanulmányút célja megtekinteni m., óvári gazdasági akadémiát és a főhercegi uradalom pártalanul szép tehenesét. Magyar-Óvárról a kirándulók Moson-Szent-Jánosra vezettetnek, hogy megtekintsék az ottani községi tejszővetkezet működését. A tanulmányút összköltsége 10 koronát tesz ki. A Nyitrai mezőgazdasági Egyesület felkéri mindazokat, a kik a kiránduláson résztveenni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat a Nyitrai mezőgazdasági Egyesület titkári hivatalának bejelenteni sziveskedjenek.

Nyitra vármegye „Hangya“ költelekébe tartozó fogyasztási szövetkezeteinek 1902. évben elért üzleteredménye.

	Alapítási éve	Befizetett alapítók	Tartalék tőke	Üzleteredmény	Évi áruforgalom
Bánkeszi	1901	1161-56	331—	818.—	29153-29
Bukócz	1902	2748-40	402-20	664-48	11911-73
Felső-Zéle	1902	1640—	44—	173-97	10647-96
Jablonicz	1900	8517-20	3450-91	1437-64	121022—
Komjáth	1899	3582-57	151-30	1005-44	53713-96
Korlátkő	1900	4917-10	3358-39	1639-45	63882-73
Koros	1899	csak névleg tartozik a központhoz.			
Köpösd	1899	13958-14	1132-49	586-17	91139-31
Krajna	1899	2317-75	44-63	212-91	5911-08
Leszöte	1899	4596-40	1008-32	1097-75	37707-72
Lopassó	1900	11904-02	900-08	74-07	34202-83
Nagy-Apony	1899	1185-02	421-96	38-43	32371-61
Nagy-Bossány	1901	3581-50	937-95	624-82	25428-86
Nagy-Kovalló	1901	2500-60	42-30	548-13	14973-82
Nagy-Surány	1899	1048-08	337-98	136-26	39698-05
Nyitra-Bajna	1899	felszámolás alatt			
Nyitra-Ujlak	1899	3437—	1368-91	718-28	29031-36
Nyitra-Rudnó	1899	1710-37	750-17	487-56	24592-82
Pográny	1899	2123-97	50—	47-74	16578-11
Pöstyén	1900	6953-40	1787-27	501-60	46215-61
Romanfalu	1900	899—	461-86	1296-64	20582-01
Rovenszkó	1901	2530—	598—	708-69	13804-18
N.-Kosztolány	1900	2248-03	1361-56	1548-47	26316-84
Soponya	1899	felszámolás alatt			
Szobotist	1902	3221-60	148-94	973-96	10278-03
Tardoskéd	1899	12394-04	3038-56	1615-37	57424-12
Tótmegyer	1900	4128-14	880-78	1461-59	41202-16
Ürmény	1897	17000—	9682-08	5140-18	195727-79
Üregh	1901	1806—	38-80	3-03	20910-58
Verbó	1899	14095-46	1422-04	130-35	33552-21
Vigvár	1899	1336-30	1189-99	620-04	49989-24
Vitenc	1899	2613-50	136-32	605-25	46331-23
Vágkirályfa	1900	2150—	242-99	278-38	7721-70
Sterusz		működését az év végén kezdte meg			
Összesen		142305-16	35722-28	25195-15	1112039-58

* Miatán a szövetkezetek nem dolgoznak nyereségre, senki se ütközzék meg tehát pl. a lopassói szövetkezet csekély nyereségén, egyike a legjobboknak.

Menetdíjkedvezmény és szállószelvények kiadása a zsolnai iparkiállítás alkalmából. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a zsolnai iparkiállítás tartama alatt, vagyis f. évi

augusztus 1-től szeptember 13-ig annak összes állomásairól, valamint a kassa-oderbergi vasut magyar vonalának állomásairól — kezeletük alatt álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalom kizárásával — Zsolnára úgy a személy- mint a gyorsvonatokhoz minden szombaton és vasárnapon, valamint a Szent-István ünnepnapon és az azt megelőző napon mérsékelt áru menettértei jegyek, melyek árai minden állomáson hirdetve vannak, érvényességük tartamán belül a kiállítás egyszeri megtekintésére — még pedig tetszés szerinti napon, tehát azon napokon is, a melyeken magasabb belépő árak szedetnek be — jogosíttatnak, mi mellett azonban a menettérteji jegy a kiállítás pénztáránál belégyezés végett bemutatandó. A menettérteji jegyek hat napig érvényesek és pedig oly módon, hogy a kiadás első napnak számítatik s a visszautazás legkésőbb a hatodik napon éjjel előtt megkezdendő. Miatán ezen menettérteji jegyek csak a kiállítás látogatásának megkönnyebbitése céljából adatkak ki, ennélfogva ezek a visszautazáshoz csakis abban az esetben érvényesek, ha azok tulajdonosa a kiállítást tényleg meglátogatta, melynek bizonyítékául a jegyeknek a kiállítási pénztár bélyegzőjével kell ellátva lenni. Azon menettérteji jegy, mely ezen bélyegzőjével ellátva nincsen, a visszautazásra nézve érvényét elveszti. A kiállításra utazó közönség egyuttal figyelmeztetik, hogy az idegen forgalmi és utazási vállalat részéről egyetértőleg a kiállítás igazgatóságával annak központi menettérteji-irodájával (IV., Vigadó-tér 1. sz.), valamint az összes vidéki fiók irodáiban elszállásolási szelvények adatkak ki, 9 korona 25 fillérért, melyert az utas egy napra egy szobát világitással és kiszolgálással, valamint reggelit, ebédet és vacsorát kap. Azon utasok kik ilyen szelvényeket váltanak, figyelmeztetnek azouban, hogy Zsolnára érkezésük alkalmával a pályaudvaron levő elszállásolási irodában jelentkezzenek, mely őket elszállásolni fogja. Minden egyéb felvilágosítást a magyar királyi államvasutak központi menettérteji-irodája (IV., Vigadó-tér) készséggel megad.

Képek a zsolnai iparkiállításból.

Zsolna, aug. 12.

Még mindíg sokat beszélnek itt a miniszteri „meglegyintésről“, melyben a megnyitási lakoma alatt a főlszolgáló pinczerek egyike részesült a kegyelmes és demokratikusnak ünneplést keres. Miniszter úr idegességé folytán. Mondják, hogy a meglegyintett pincérnek 100 koronából álló fájdalompénzt is ajánlottak föl, de az önértzetes Ganymed-fi határozottan elutasítólóg viselkedett a följánlott bankfölastrommal szemben.

A pincérnek csattanós megrendszabályozása fölött sokáig folyt a vita, mikor a miniszter úr már eltávozott, hogy a ruttkai vasuti műhelyt megtekintse. Az asztalnál maradt ünneplők nyelvei a Littke-pezsög lelkesítő cseppjei folytán mindjobbban megoldódtak, a vélemények a disputálók között messzire elágaztak és sehoggy sem volt megállapítható, hogy melyik párt van többségben; az-e, a mely az önértzetes pincér miniszteri csattanós reudreutasítását valóságos nyaklevesnek minősítette, vagy pedig az, a mely az egyszerű meglegyintés mellett kardoskodott. En azt tartom, hogy a miniszter úr egy kissé ideges lett a beszédjét zavaró nagy zsibongásra s hátra fordulva, a neki följánlott pudingot akarván magától elutasítania, a pincér behízelgő orcáját utasította el magától véletlen, de azért jól hallható csattintással.

Nagy éljenzés támadt a „Littkező“ társaságban, mikor azon helyen, a hol a miniszter úr a trencsénai és a nyitrai főispán között ült a lakoma alatt, egyszerre három új szereplő jelent meg a trencsénai, árai és a lipői alispán urak személyében. Egyes gonoszok szellemeskedni akarván, új három graciának címezték az egymás mellett ülő három alispánt. Mások megint mélyebbre hatolva a politikai jövő titokzatos méhébe, három aspiránst vétek fölfödüzni a három ünneplő alispánban. Vajjon a miniszter üresen maradt széke, vagy pedig a főispán urak szabadbá lett ülőhelyére aspiráltak mind a hárman, azt eldönteni vajmi nehéz. Ott az asztalnál megelégedve Littke gyöngyöző nedűjével, nem zavartak egymásnak cirkulusait. A béke angála, mintha szárnyait kiterjesztette volna az alispáni hármas szövetség fölött.

Az alsóbb asztaloknál azonban mindíg kritikusabb lett a hangulat. A miniszteri idességnek kis bárányfelhője ott lent mintha vést-hozó sötét felhővé változott volna. A szemek szikrázó villámokat szörtak, a fekevesztett torkok

dörgésszerű morajt hallattak és a sok villámlás meg dörgés után végre lecsapott egy — ököl, majd egy bot, nagy rémületet okozva a fatális orkan elől menekülő okosabbak között. A forogtának ezen szomorú kitörését már csak kevesen látták. A három alispán akkor már régen eltávozott. A beke angyalá bevonta szárnyait s búsan elfordította szelíd arcát a késő esti órákban tomboló bőszi fúriaktól.

A kiállítás megnyitása után való napon puskaporos volt a zsolnai levegő. Mintha legalább is felét a különben is mindig harcra kész zsolnaiaknak lovaggá ütötték volna a kiállítás megnyitáskor. Se vége, se hossza nem volt a lovagias afféreknek. Szerencsére senkinek sem emberéletben, sem emberverben nem esett kár. Csak egy kézficamodás jelezte a pajtáknak és kertekben dúló lovagias harcoknak a nyomát. Egy zsolnai lovagnak a nehéz kardforgatáshoz nem szokott keze ugyanis, mindjárt az első iszonyúan heves öszszecsapásnál kificamodott, az éles kard kihullott a megbénult kezéből, mire a lovagias viaskodók egymásnak a nyakába borultak s keservesen zokogtak. Vajjon a kibékülés alkalmából milyen folytonossági hiány támadt a lovagias vitézek tárcájában, az nem volt konstatalható. Aligha nem egy ilyen lovagias hősnék folytonossági hiányban szenvedő tárcáját húzta ki a zsolnai vasúti állomáson az a szerencsétlen zsebtolvaj, a kit ott nyomban lefűleltek, a mint a kihuzott üres pénztárcát nagy indignációval elhajította magától.

Beszélvén a hiányokról, meg kell itt emlékezni arról is, hogy a zsolnai iparkiállítás megnyitáskor hiányzott az egész kiállítási évadra előre kialakított trencsényi katonazenekar is. Főként általában, hogy a cseh és morva muzikusokból álló katonabanda éppen a megnyitás ünnepély alkalmából megtagadta a közreműködést. Némely hazafias gotterhalte-szimatolók váltig azt állították, hogy a zenekar azért maradt el, mert a cseh és morva muzikusok fiúk nem akarták volna elfújni a magyar Himnuszot, hanem gotterhalteval szerették volna megnyitni a zsolnai kiállítást. Ez a szimatolás — a cseh és morva fiúk becsületére legyen mondva, — nem bizonyult be valószínűnek. A katonamuzsika a megnyitás napján azért maradt el, mert Trencsényben éppen aznap valami magas katonacelebritást kellett sippal-dobbal-trombitával fogadnia.

Ezzel a katonazenével valóban nagy és főleges luxust űz a kiállítás igazgatósága. Minden egyes napra negyven pezsgőt alkudtak ki maguknak az ügyes katonazenészek, a mi nagy rubrikát képez a kiállítás költségvetésében. Vasárnap és ünnepnap még hagyján, de hétköznapokon igazán főleges sok csinadratta a kiállítás területén. Hétköznapon ugyanis kevés idegen vendég fordul meg a kiállításban, többnyire csak a zsolnai „intelligencia” szombatot ünneplő része gyönyörködik egyes szebb darabok, pl. a *Dervis chorál* precíz előadásában.

Minden szombaton praedominál ez az „intelligencia” a kiállítás területén. Vasárnapon, mint a *Dervis-Chorál* kedvelői maguk diésekesznek, jön a pöbel és gsindel. Hanem azért úgy a nyitrai, mint a turóc szt.-mártoni sörcsarnok bérleti jobban örülnek a vasárnapi, mint a szombati közönségnek; mert míg a szombati vendégek csak a *Dervis-áriák* vagy *Ripper-polkak* iránt lelkesednek, addig a vasárnapiak alaposan hozzálátnak a munkához és oly pusztítást visznek véghez a *Gambrinus* nedűjében, hogy belefáradnak a pincérek is a felszolgálásba, és zavarba jön a nyitrai sörcsarnok bérletje is, amint ez a mult vasárnapon is történt.

Gyönyörű idő kedvezett a mult vasárnapon a kiállításba kiránduló közönségnek. Némelyek öt, mások hat ezerre teszik a kiállítási vendégek számát. A nagy forróságban nagy keletje volt a kiállításban úgy a nyitrai, mint a t.-sz.-mártoni árpalénak. Ez utóbbiból 8 hektót, a nyitraiból 20 hektót hordtak ki a fűrgelábú pincérek. Azonkívül a kiállítás közeleiben levő posztógyári kintinban hat hekto pilzenit és zaybuschit, a vasúti állomáson és bent a városban szinten vagy nyolc hekto zaybuschit és kárwinit mértek ki. Több mint negyven hektoliter sört fogyasztott tehát Zsolnán a mult vasárnapon, aug. 9-én a szomjazó emberi nem. Nem csoda tehát, hogy a nagy vendéglőben teljesen elfogyott a nyitrai sör és minden enniváló; a vendéglős gyorsan telegrafált Nyitrára friss sörküldeményért és nyolc óra körül este, mikor meg nagy volt a közönség szomjusága, spricerekkel volt kénytelen csitítani a *Gambrinus* tisztelőinek elegetetlen morgását. Legalább tizenöt olyan nap, mint volt a mult vasárnapi, akkor a kiállítási vendéglősök,

meg a kiállítási igazgatóság nem panaszkodnának. De hát hétköznapon ásitoznak a pincérek, unatkoznak a *Litke-pavillon* kisasszonyai, kevés vendég szítja *Mauhner* tuba-rózsáinak bájos illatát és kevés szópókát ad el a főpavillon bejáratánál a nyitrai szópókák elárúsítója.

Pedig a zsolnai kiállítást, nemcsak a hazai, ipar kiállított szép cikkek miatt, de már a gyönyörű parkirozás és a szép tájkép miatt is érdemes megtekinteni. Eppen ma fordult meg a kiállításban egy nyitrai kanonok úr is, a ki Karlsbádból jövet úgy nyilatkozott, hogy a zsolnai kiállítás szép virággyái becsületére válnának akár a karlsbádi parkoknak is. A ki nem hiszi jöjjön s győződjék meg róla személyesen!

—1—

Telefon.

K. S. Helyben. Azt tessék az illető lappal elvégezni. Mi szépségversenybe nem avatkozhatunk, tudja, hogy abból keletkezett a trójai háború. Lehet, hogy abba a lapba is csak tévedésből került bele más név, mint a valódi „győztes”. Az közönségünkre nézve oly másodrendű dolog, hogy azért bizony polemikát nem kezdhettünk.

Lopassóra. Az illető ügy 40165. sz. alatt aug. 9-én lón felterjesztve.

Felső-Trencsénybe. Hogy önök közt „külön ellenzéki értekezletet tartanak” *Haydn* Károlyval az élén, azt jó tudomásul venni, de nyilvánosan tárgyalni nem célszerű. A papság egyöntetű eljárása a néppárt ügyéért szép és kívánatos, de ha valahol nincs meg, hát nem kell azért végigsujtani rajtok. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy mi a liberalizmus ellen viselünk harcot, nem pedig a papság ellen. A karddal hadakozva maradjunk csak kint, s ne vigyük be a meztelen fegyvert a szobába, mert ott övéink közül is megsebesíthetünk egyeseket. Nagyon rossz politika azt hinni, hogy a néppárt legnagyobb ellenségei a liberális papok, hogy tehát mindenekelőtt azok ellen kell fordulni. — Hagyjék őket békében; ha őket az elvek erkölcsi értéke meg nem téríti, nem fogja megtéríteni az sem, ha nyilvánosan pellengére állítjuk. Csak elkeserednek, s méginkább eltávolodnak önökötől, már pedig nekünk az embereket egyesíteni, nem pedig szétválasztani törekvésünk.

Pista. Furcsa kanikula volt az. Önök csak „spritzrel” védekeztek a hőség ellen, mi meg július 10-én fűtöttünk. De nem ám valahol *Drontjomben* vagy *Bergenben*, vagy más valamely fókazsáros északsarki városban, hanem a bugaczi pusztán a kecskeméti határban.

Meghívó.

A vágsellyei gazda- és iparos-segélyszövetkezet
1903. évi augusztus hó 30-án délután 4 órakor

a kath. népkör helyiségében tartandó

V. évi rendes közgyűlésére.

A gyűlés tárgyai:

1. A gyűlés megnyitása az igazgatósági elnök által.
2. A közgyűlést vezető elnök és jegyző választása.
3. A jegyzőkönyvet hitelesítő kijelölése.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, mérleg megállapítása; felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok megváltoztatása.
6. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
7. Indítványok.

Vág-Sellyén, 1903. évi augusztus hó 9-én.

Az igazgatóság.

A vágsellyei gazda- és iparos-szövetkezet

záró számadásai az V. üzleti év végén, 1903. év július hó 31-én.

Mérleg 1903. évi július hó 31-én.

Vagyon.	kor. fill.		Teher.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Váltó tárca	34643	—	Befizetett üzletrészek	32019 80
Kézpénz	1636	52 36279 52	Tartalék alap	358 04
			Tőkésített kamatok	2107 90
			Üzletrészek 4%-os kamata (32.018-80)	1280 79 35766 53
			Nyeresség	512 99
		36278 52		36279 52

Veszteség- és nyereség-számla 1903. évi július hó 31-én.

Veszteség.	kor. fill.		Nyereség.	
	kor.	fill.	kor.	fill.
Üzletrészek 4% kamata	1280	79	Váltó kamatokból	1885 38
Üzleti költségek: lakás, fűtés, világítás, iroda szerelvények, nyomtatványok, portók stb.	600	— 1880 79	Beiratási és nyomtatványdíjakból	179 22
Nyeresség		512 99	Mult évi nyereség-áthozat	329 18 2393 78
		2393 78		2393 78

Vág-Sellye, 1893. évi július hó 31-én.

Tyúkos Károly, könyvelő.

Ezen mérleg, valamint veszteség- és nyereség-számla a fő- és segédkönyvek alapján megvizsgáltatott s úgy egyes mint összes teteleiben egyezőnek és helyesnek találtatott.

Az igazgatóság:

Hlavaty Ferenc, ig. elnök, *Miskovics Vendel*, ig. hely. elnök, *Baran Mihály* ig. tag, *Földi Kázmér*, ig. tag.

A felügyelő-bizottság:

Péler József, m. f. b. alelnöke, *Gyemen József*, *Hlavaty Sándor*, *Miskovics Mátyás*, *Hucskó Ferenc*, *Belovics Lajos*, *Hucskó Bálint*, *Szabó Bálint*, *Miskovits István*, *Hlavaty Péter*.

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK mint részvénytársaság

elfogad beteteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámitol váltókat, betéti könyvecsket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Szekhaza Varosházter 3 sz.

Tanulónak felvétetik

jó családból való fiú, ki a magyar és tót nyelvet bírja

Fogelton János

fűszer és vegyesüzletébe

3-4. Privigyén.

Vizi-malom haszonbérbe adása.

Méltóságos gróf Károlyi Lajos úr
ondrohói vizi-malma

két hengershékkal, 3 pár kőjarrattal 1904. január 1-től három esetleg hat évre Tót-Megyeren az uradalom központi irodájában f. évi augusztus hó 30-án délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog kiadni. — Vállalkozóknak az árverés megkezdése előtt 700 koronát készpénzben, értékpapírokban vagy takarékbetéti könyvben kell letenni; a haszonbérletet a legtöbbet ígéro nyeri el, ha a szerződésben kikötött biztosítékot leteszi. — Szerződési feltételek Tót-Megyeren az uradalom központi irodájában bármikor megtekinthetők.

Tótmegyér, 1903. évi július hó 22.

4-5 Jóságfelügyelőség.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

○○○○ Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ○○○○

HIRDETMÉNYEK a „Nyitramegyei Szemle” részere jutányos áron felvetetnek.

Unghváry László 300 holdas gyümölcsfa-iskolája, Czepléden.
szőlő- és bérgazdasága

Szőlőt

szállítok rendkívül edeset és zamatosat első rendű minőségben

POSTÁN

Borszőlőből augusztus 20—25-étől kezdődőleg eleinte Oportó és Ezerjó, később pedig Mézes-
fehér, Kadarka, Kövidinka stb. fajokból a teljes érték előleges beküldése mellett az ország bármely postaállomására bérmentve 5 kilós ládában 1 frt 15 kr.-ért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszalából) szeptember 1—10-én kezdve bérmentve 5 kilónként 1 frt 30 kr.-ért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya) szintén szeptember 1—10-én kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 frt 50 kr.-ért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérral olcsóbban jut, mint ha azt utánvétellel küldeném. Épen ezért postai utánvét mellett egyáltalában nem küldök szőlőt. — Egy szállító-levéllel 3 láda szőlőt is lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a megrendelő, vagyis ennyivel kevesebbet küldjön be 3 láda szőlőért.

VASUTON

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5—10—15 kilós kasokban kilónként 14 krajcárért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszalából) fenti nagyságú láda és kasokban 18 krajcárért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya) a fenti nagyságú kasok és ládákban 22 krajcárért.

Az 5 és 10 kilós ládánál, valamint az 5 kilós kosaraknál is az elegység tiszta súlynak számítatik, míg a 10 és 15 kilós kétfülü kasoknál a tiszta szőlősúly lesz számítva és külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25—30 krajcárba elszámolva. Mindezen kosarak az elküldés után a megrendelő tulajdonát képezik, azonban mint sajátjukat több ízbeni megtöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg újra beküldhetik.

A vasuton mindig szebben, üdöbben és mint gyorsáru csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1—2 krajcárral kilónként. Épen azért tessenek többen összeállani és együtt 50—100 kilót is rendelni. — Ha t. megbízom egyszerre 300—600—1000 kilót rendel és rendelését hetenkint többször megismétli, megfelelő engedményben részesül.

A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre küldendő be. Előleg nélkül rendelést egyáltalában nem fogantositok. Vasuti szállítványoknál a fenti árakban a lelkiismeretes csomagolás, a vasutoh vitel, a szállító-levél és a kövezetvám költsége is befoglaltatik.

Fentiekben kívül mindenféle gyümölcsfából nemes oltvány, gyümölcsfa vadonc, sima és gyökeres vessző, továbbá gledijsia és akácfa is kaphatók. Nemkülönbön saját termésű, kitünő minőségű uj és ó barok hordókban és palackokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni. 2-5.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

== SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY. ==

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a **hirneves és gyógyhatásu**
 valódi francia „Louis de Salignac és Társa“ **COGNAC**
 egyedüli lerakatát Nyitra és Nyitramegye területére
AITNER FERENC ur **fűszer és csemege kereskedésének adtam át,**
 a hol az a legelőnyösebb árban szerezhető be.
 ————— **Viszontelárusítóknak kedvezmény adatik.** —————
 17-18. Kiváló tisztelettel **Louis de Salignac és Társa, Cognac.**

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legújabbán a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg: —————

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
 2. Kölcsönt ad kívánatra úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvastva (s nem záloglevelekben).
 3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félévenként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30, vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5.26%—8%-ig változik. Záloglevéli árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4.90%-ra is.

5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne csak köteles félével előbb fölmondani.

6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját kölcségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.

7. A jól fölszerelt kérvények nyolc nap alatt okvetlenül érdemleges elintézt. nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével

MÉREY LAJOS nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek

**KISBIRTOKOSOK ORSZ.
FÖLDHITELINTÉZETE.**

SZUPERFOSZFÁTOT,
Stassfurti káinitot   **Stassfurti kálitrágyasót**
 szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24% kén-   szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-
 savas káli tartalommal,   savas káli tartalommal,
Kovavas kálit
 (dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül
Rézgálicot (98—99%)
 elismert kitűnő minőségben legelőbban szállit a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kén- és vegyi ipar részvénytársaság
 Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.